

Handelsbetrekkingen van België met

TURKIJE

Deze statistische nota is ook beschikbaar op de website van het Agentschap voor Buitenlandse Handel : www.abh-ace.be



**Agentschap voor
Buitenlandse Handel**

INHOUDSTAFEL

1	Belang van België en de andere EU-landen in de handel met Turkije.....	2
1.1	Export.....	2
1.2	Import	3
2	Belang van Turkije en haar buurlanden in de Belgische buitenlandse handel (2022)	4
3	Bilaterale handelsbetrekkingen	5
3.1	Handelsverkeer in goederen.....	5
3.1.1	Export.....	7
3.1.2	Import	9
3.1.3	Algemene evolutie van de handel in goederen na de eerste drie maanden van 2023	11
3.2	Handelsverkeer in diensten	12
3.2.1	Export.....	13
3.2.2	Import	14
3.2.3	Algemene evolutie van de handel in diensten na de eerste drie maanden van 2023	15
4	Enkele economische indicatoren - Turkije	16
5	Methodologische opmerkingen	17
5.1	Concept.....	17
5.2	Index van de eenheidsprijs in de in- en uitvoer.....	18
6	Bronnen.....	19
7	Contacten	19

1 BELANG VAN BELGIË EN DE ANDERE EU-LANDEN IN DE HANDEL MET TURKIJE

1.1 EXPORT

De totale export van goederen vanuit de Europese Unie (EU-27) naar Turkije was in 2022 goed voor een bedrag van ongeveer 99,7 miljard EUR. **België vertegenwoordigde hierin een aandeel van 7,2%, waarmee het binnen de EU de 5^{de} belangrijkste exporteur van goederen naar Turkije was.** Duitsland was van alle EU-landen de voornaamste exporteur van goederen naar Turkije met een aandeel van 27,0% en een bedrag van 26,9 miljard EUR. Daarnaast eisten Italië en Frankrijk de tweede en derde plaats op met een aandeel van respectievelijk 13,5% en 9,3%.

Terwijl de waarde van de Europese uitvoer (EU-27) naar Turkije in 2022 25,9% (+20,5 miljard EUR) hoger lag dan een jaar eerder, is de Belgische export slechts met 17,9% (+1,1 miljard EUR) toegenomen. Het feit dat de

Belgische export van goederen naar Turkije er procentueel gezien minder sterk op vooruit is gegaan dan die van de EU als geheel, heeft ertoe geleid dat het aandeel van België in de EU-export van goederen naar Turkije is gedaald in 2022.

De Duitse export van goederen naar Turkije realiseerde in 2022 een groei van 23,5% (+5,1 miljard EUR) vanwege de toename in de uitvoer van o.a. 'vliegtuigen en andere luchtvaartuigen met een leeggewicht van meer dan 15.000 kg'. Daarnaast steeg de Italiaanse export naar Turkije onder impuls van de subsecties 'gasolie' en 'goud' met 40,9% (+3,9 miljard EUR), terwijl de groei van de export van Frankrijk naar Turkije 24,8% (+1,8 miljard EUR) bedroeg.

TABEL 1: EVOLUTIE VAN DE EXPORT NAAR TURKIJE

In miljoen EUR	2021	2022	Variatie (in %)	Aandeel (in %)
1 Duitsland	21.805,7	26.921,3	23,5	27,0
2 Italië	9.523,4	13.419,5	40,9	13,5
3 Frankrijk	7.408,1	9.248,2	24,8	9,3
...				
5 België	6.101,3	7.194,6	17,9	7,2
...				
Totaal EU-27	79.145,5	99.653,8	25,9	100,0

1.2 IMPORT

De totale import van goederen vanwege de Europese Unie (EU-27) uit Turkije bedroeg ongeveer 98,7 miljard EUR in 2022. **België was het voorbije jaar binnen de EU de 6^{de} belangrijkste importeur van goederen uit Turkije met een aandeel van 6,2%.** Duitsland was in 2022 binnen de EU niet enkel de belangrijkste exporteur naar Turkije, maar ook de voornaamste importeur van goederen uit dit land met een aandeel van 20,1% en een bedrag van 19,8 miljard EUR. Italië en Spanje eisten de tweede en derde plaats op met een aandeel van respectievelijk 12,4% en 9,7%.

Terwijl de Europese invoer (EU-27) van goederen uit Turkije tussen 2021 en 2022 met 26,6% (+20,7 miljard EUR) is gestegen, groeide de Belgische import uit dit land slechts met 11,9% (+651,8 miljoen EUR). Het feit dat de Belgische import van goederen uit Turkije er procentueel gezien minder sterk op vooruit is gegaan dan die van de EU als geheel, heeft ertoe geleid dat het aandeel van België in de

EU-import van goederen uit Turkije is gedaald in 2022.

Mede vanwege de toename in de invoer van 'tractors met enkel een zuigermotor met zelfontsteking (diesel- of semidieselmotor)', 'profielen van aluminiumlegeringen' en 'delen van vliegtuigen (andere dan zweefvliegtuigen), hefschroefvliegtuigen of onbemande luchtvaartuigen' nam de Duitse import van goederen uit Turkije in 2022 met 31,9% (+4,8 miljard EUR) toe. Terwijl de groei van de Italiaanse import 24,4% (+2,4 miljard EUR) bedroeg vanwege de hogere waarde voor onder meer 'gasolie', 'automobielen voor goederenvervoer met enkel een zuigermotor met zelfontsteking (diesel- of semidieselmotor) met een maximaal toegelaten gewicht van niet meer dan 5 ton' en 'tractors met enkel een zuigermotor met zelfontsteking (diesel- of semidieselmotor)', ging de Spaanse import uit Turkije er met 18,4% (+1,5 miljard EUR) op vooruit.

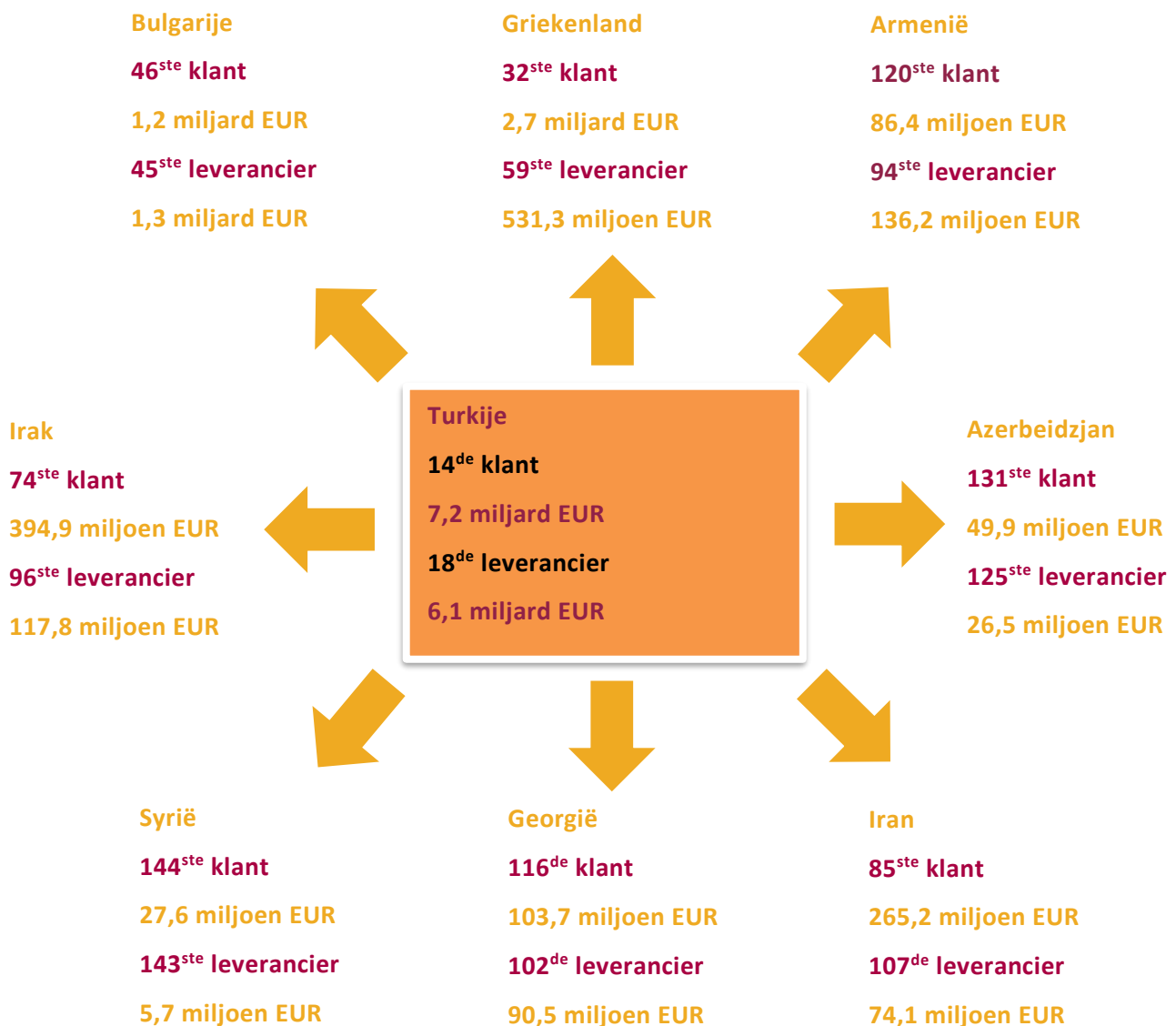
TABEL 2: EVOLUTIE VAN DE IMPORT UIT TURKIJE

In miljoen EUR	2021	2022	Variatie (in %)	Aandeel (in %)
1 Duitsland	15.033,9	19.835,6	31,9	20,1
2 Italië	9.848,2	12.249,4	24,4	12,4
3 Spanje	8.073,9	9.559,6	18,4	9,7
...				
6 België	5.460,7	6.112,5	11,9	6,2
...				
Totaal EU-27	78.001,9	98.719,7	26,6	100,0

2 BELANG VAN TURKIJE EN HAAR BUURLANDEN IN DE BELGISCHE BUITENLANDSE HANDEL (2022)

KLANT → BELGISCHE EXPORT

LEVERANCIER → BELGISCHE IMPORT



INTERESSE VOOR TURKIJE

Het Exporteursbestand van het Agentschap voor Buitenlandse Handel telt 1.877 Belgische ondernemingen die naar Turkije exporteren. Verder zijn er nog 2.663 bedrijven die interesse tonen voor deze markt.

3 BILATERALE HANDELSBETREKKINGEN

3.1 HANDELSVERKEER IN GOEDEREN

In 2022 stond Turkije **14^{de}** op de lijst van de voornaamste klanten van België, na Nigeria, maar voor India.

De **uitvoer** van België naar Turkije bedroeg ongeveer 7,2 miljard EUR in 2022 tegenover 6,1 miljard EUR een jaar eerder, d.i. een toename van **17,9%** (+1,1 miljard EUR). Het aandeel van Turkije in de totale Belgische export van goederen bedroeg het voorbije jaar 1,2%.

Turkije rangschikte zich in 2022 als **18^{de}** belangrijkste leverancier van België. Hiermee plaatste het land zich na Qatar, maar voor Zuid-Korea.

De Belgische **invoer** uit Turkije bedroeg iets meer dan 6,1 miljard EUR in 2022, hetzij een groei van **11,9%** (+651,8 miljoen EUR) in vergelijking met een jaar eerder. De invoer uit Turkije was in 2022 goed voor een aandeel van 1,0% in de totale Belgische import van goederen.

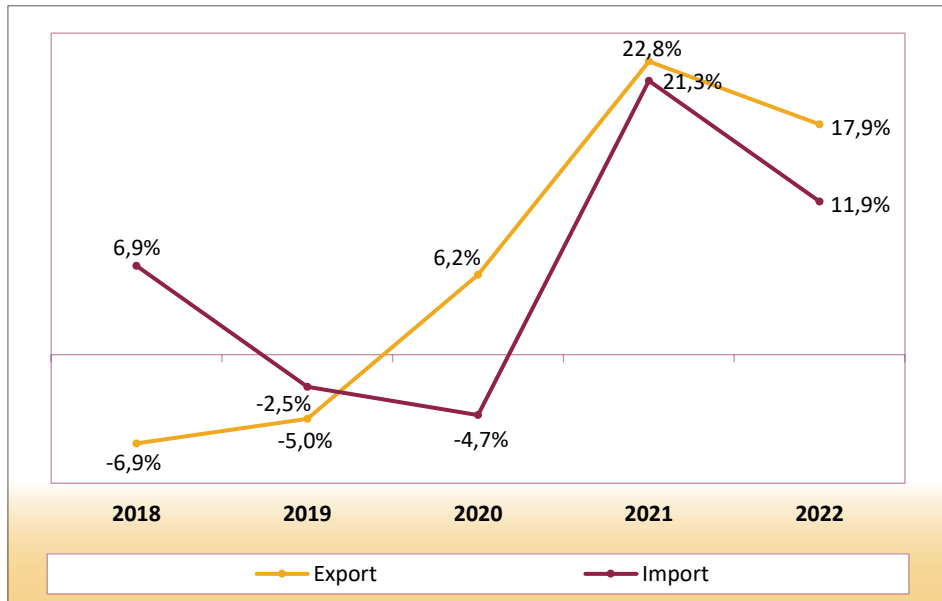
TABEL 3: EVOLUTIE VAN DE HANDELSBETREKKINGEN TUSSEN BELGIË EN TURKIJE

In miljoen EUR	2018	2019	2020	2021	2022
Export	4.927,5	4.681,5	4.969,5	6.101,3	7.194,6
Import	4.844,3	4.724,6	4.503,6	5.460,7	6.112,5
Handelsbalans	83,2	-43,1	465,8	640,6	1.082,1
Export: variatie (in %)	-6,9	-5,0	6,2	22,8	17,9
Import: variatie (in %)	6,9	-2,5	-4,7	21,3	11,9

Het surplus op de Belgische **handelsbalans** voor goederen met Turkije, dat 83,2 miljoen EUR bedroeg in 2018, veranderde een jaar later in een tekort van 43,1 miljoen EUR doordat de waarde van de uitvoer er sterker op achteruit ging dan die van de invoer. De import bleef ook in 2020 in een negatieve spiraal verzeild, maar aangezien de export opnieuw aanknoopte met een groei

veranderde ook het deficit wederom in een overschot van 465,8 miljoen EUR. Vervolgens was de toename van de uitvoer de voorbije twee jaar significanter dan die van de invoer, hetgeen ertoe geleid heeft dat het surplus op de Belgische handelsbalans voor goederen met Turkije in 2021 en 2022 is gestegen tot achtereenvolgens 640,6 miljoen EUR en 1,1 miljard EUR.

GRAFIEK 1: VARIATIE VAN DE IN- EN UITVOER (IN %)



Na een terugval van 6,9% en 5,0% in 2018 en 2019 vanwege de verminderde uitvoer van o.a. onedele metalen en chemische producten, zorgde deze laatste rubriek er in 2020 mee voor dat de totale Belgische **export** van goederen naar Turkije opnieuw aanknoopte met een groei van 6,2%. Samen met de secties kunststoffen en onedele metalen waren de chemische producten vervolgens mee verantwoordelijk voor het feit dat de waarde van de export in 2021 en 2022 verder steeg met achtereenvolgens 22,8% en 17,9%.

De totale Belgische **import** van goederen uit Turkije registreerde in 2018 een groei van 6,9% die mede totstand kwam door de sterk gestegen invoer van onedele metalen. Net zoals de waarde van transportmaterieel verminderde ook die van onedele metalen in 2019 en 2020, hetgeen ertoe geleid heeft dat de totale import tijdens deze twee jaren afnam met achtereenvolgens 2,5% en 4,7%. Vervolgens was er in 2021 en 2022 een sterke groei in de invoer van zowel minerale producten als machines en toestellen. Dit heeft er mee voor gezorgd dat de totale Belgische import van goederen uit Turkije er de voorbije twee jaar achtereenvolgens met 21,3% en 11,9% op vooruit ging.

3.1.1 EXPORT

In 2022 bezetten **chemische producten** de koppositie in de Belgische export van goederen naar Turkije. Met een bedrag van 1,7 miljard EUR vertegenwoordigde deze groep van producten een aandeel van 24,1% in de totale export. Deze sectie was hoofdzakelijk samengesteld uit 'geneesmiddelen bestaande uit al dan niet vermengde producten voor therapeutisch of profylactisch gebruik', 'immunologische producten' en 'kleur- en verfstoffen'.

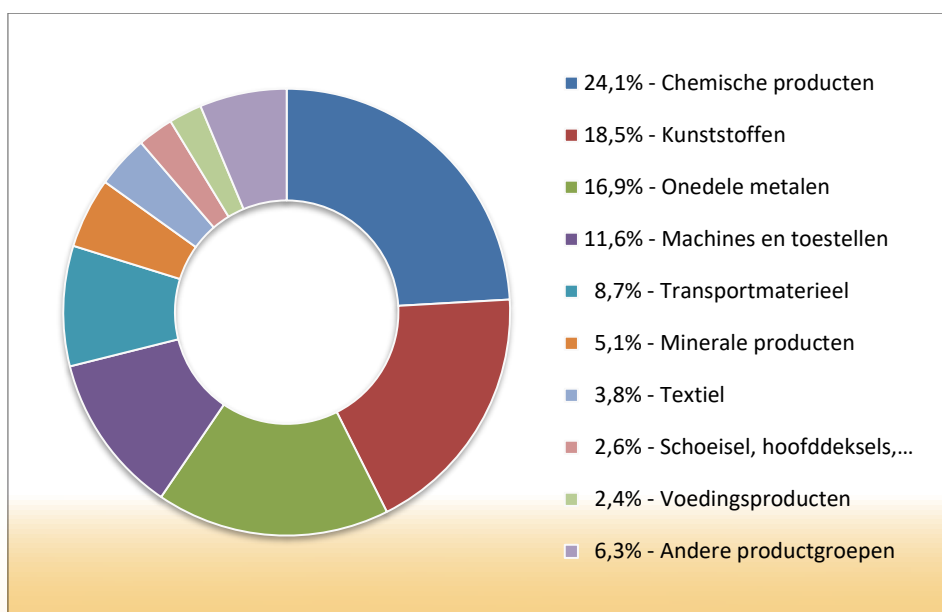
De uitvoer van **kunststoffen** (belangrijkste sub-secties: 'poly(vinylchloride), niet gemengd met andere zelfstandigheden', 'polymeren van styreen, in primaire vormen' en 'acrylpolymeren in primaire vormen') bedroeg 1,3 miljard EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 18,5%.

Onedele metalen (belangrijkste sub-sectie: 'resten en afval, van gietijzer, van ijzer of van staal') vervulde de top drie met een aandeel van 16,9% en een exportwaarde van ongeveer 1,2 miljard EUR.

Verder waren er nog drie andere productgroepen met een aandeel van meer dan 5,0% in de totale Belgische uitvoer van goederen naar Turkije:

- **machines en toestellen:** 835,1 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 11,6%;
- **transportmaterieel:** 624,1 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 8,7% en
- **minerale producten:** 365,5 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 5,1%.

GRAFIEK 2: BELGISCHE UITVOER NAAR TURKIJE GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN (2022 - IN %)



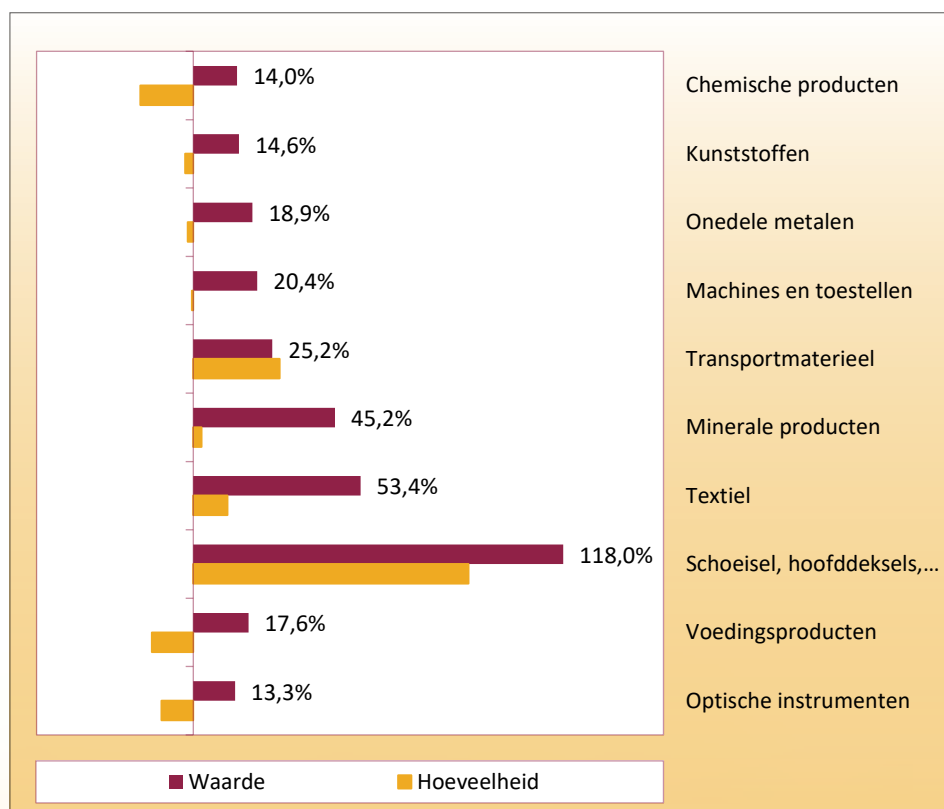
De groei met 17,9% van de totale Belgische export van goederen naar Turkije was in de eerste plaats vanwege de gestegen uitvoer van **chemische producten** met 14,0%. De waarde hiervan nam met 212,7 miljoen EUR toe, voornamelijk door een groei in de export van 'immunologische producten' en 'additieven voor smeerolie bevattende aardolie of olie uit bitumineuze mineralen'. Het feit dat de uitgevoerde hoeveelheid in tegengestelde richting van de waarde evolueerde, lag vooral aan de sub-sectie 'ammoniumsulfaat'. Deze had echter slechts een zeer geringe impact op de evolutie van de waarde.

De sterkste procentuele stijging werd echter opgetekend door de rubriek **schoeisel, hoofddeksels,...** De groei hiervan bedroeg 118,0% (+102,1 miljoen EUR) en dit vanwege

de hogere waarde voor de sub-secties 'sportschoeisel; tennisschoenen, basketbalschoenen, gymnastiekschoenen, trainingschoenen en dergelijk schoeisel' en 'schoeisel met buitenzool van rubber, van kunststof, van leder of van kunstleder en met bovendeel van leder'.

De overige productgroepen uit de top tien registreerden een groei die varieerde van 13,3% (**optische, precisie- en medische instrumenten**) tot 53,4% (**textiel**). De toename met 95,4 miljoen EUR van deze laatste productgroep kan grotendeels worden toegeschreven aan de gestegen export van 'kabel van celluloseacetaat', 'garens van aramiden' en 'lange en korte broeken en zogenaamde Amerikaanse overalls van katoen'.

GRAFIEK 3: VARIATIE VAN DE UITVOER GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN – BELGIË – TURKIJE – 2022/2021 (IN WAARDE EN HOEVEELHEID)



3.1.2 IMPORT

De Belgische import van goederen uit Turkije bestond in 2022 in de eerste plaats uit **transportmaterieel** en meer specifiek 'voertuigen met zowel een zuigermotor met zelfontsteking als een elektromotor als motoren voor voortbeweging, andere dan die kunnen worden opgeladen door middel van het aansluiten op een externe elektrische energiebron' en 'automobielen voor goederenvervoer met enkel een zuigermotor met zelfontsteking (diesel- of semidieselmotor) met een maximaal toegelaten gewicht van niet meer dan 5 ton'. De invoer hiervan bedroeg ongeveer 1,5 miljard EUR, waarmee deze groep van producten een aandeel van 23,8% vertegenwoordigde.

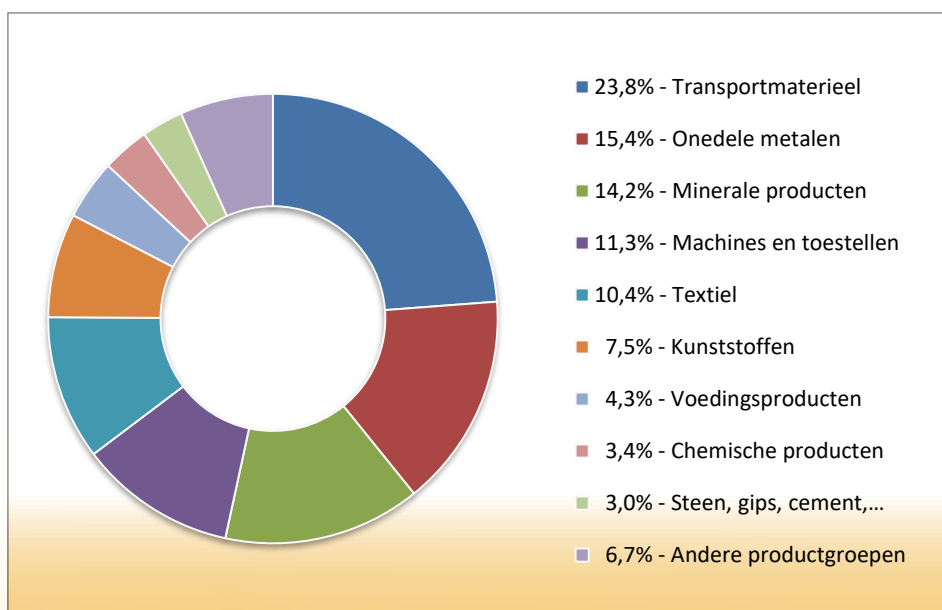
Onedele metalen (belangrijkste sub-secties: 'gewalste platte producten van ijzer of van niet-gelegeerd staal' en 'staven, enkel warm gewalst, warm getrokken of warm geperst') namen met een totaal van 941,2 miljoen EUR een aandeel van 15,4% in de totale invoer voor zich.

De rubriek **minerale producten** vervulde de top drie van voornaamste secties in de Belgische import van goederen uit Turkije. Deze groep van producten, die vooral was samengesteld uit 'olie en andere producten, verkregen bij het distilleren van hogetemperatuur-steenkoolteer', 'zinkerts en concentraten daarvan' en 'ethyleen, propyleen, butyleen en butadien', was goed voor een aandeel van 14,2% en een bedrag van 866,8 miljoen EUR.

Drie andere productgroepen vertegenwoordigden eveneens een aandeel van meer dan 5,0% in de totale Belgische invoer van goederen uit Turkije:

- **machines en toestellen:** 688,1 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 11,3%;
- **textiel:** 635,2 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 10,4% en
- **kunststoffen:** 460,8 miljoen EUR, hetgeen overeenkomt met een aandeel van 7,5%.

GRAFIEK 4: BELGISCHE INVOER UIT TURKIJE GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN (2022 - IN %)



Onderstaande grafiek toont aan dat van de tien voornaamste productgroepen in de totale Belgische invoer van goederen uit Turkije, die van **minerale producten** het sterkst steeg in waarde in 2022. De invoer van deze productgroep groeide met 310,9 miljoen EUR (+55,9%), wat grotendeels het gevolg is van de toename in de import van 'petroleumbitumen' en 'ethyleen, propyleen, butyleen en butadiëen'. Het feit dat de ingevoerde hoeveelheid er aanzienlijk minder sterk op vooruit ging dan de waarde geeft aan dat de eenheidsprijs voor dit type van goederen hoger lag dan een jaar eerder.

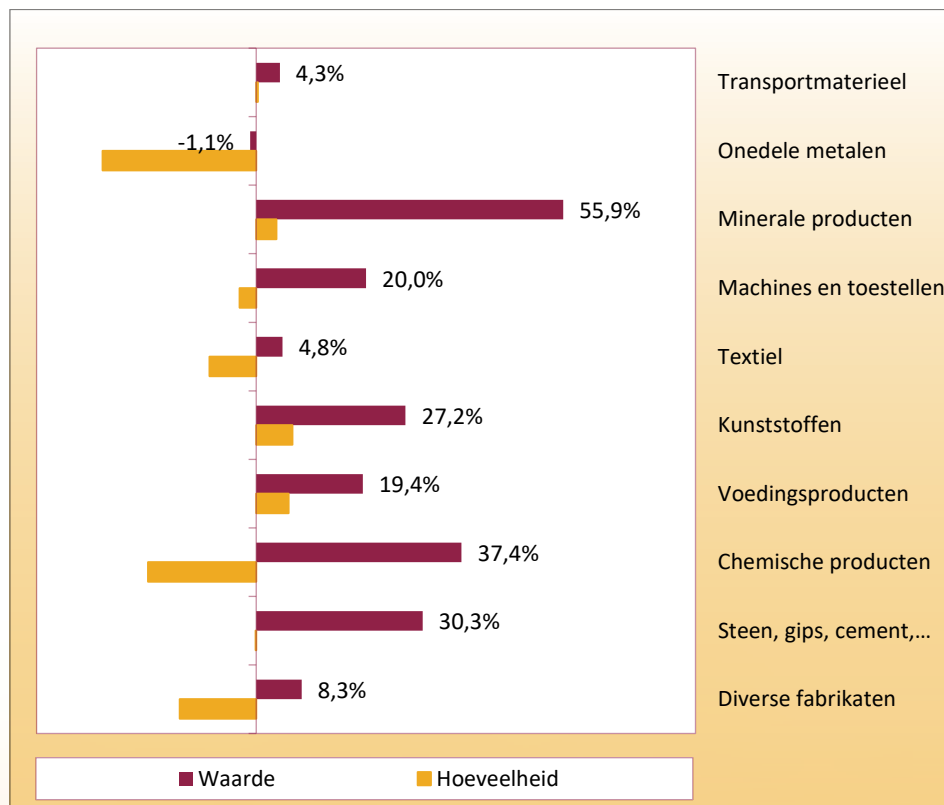
De waarde van **transportmaterieel**, de belangrijkste sectie in de invoer uit Turkije, steeg in 2022 met 4,3% (+59,5 miljoen EUR).

De waardestijging van de twee voorgaande productgroepen droeg in belangrijke mate bij tot de algemene stijging van de Belgische invoer van goederen uit Turkije met 11,9%.

De andere productgroepen uit de top tien waarvan de invoer steeg, registreerden een groeipercentage dat varieerde van 4,8% (**textiel**) tot 37,4% (**chemische producten**). De stijging van deze laatste productgroep kan grotendeels worden toegeschreven aan de hogere invoer van 'dinatriumcarbonaat', 'p-xyleen' en 'watervrij ammoniak'.

De enige productgroep uit de top tien die een daling van de waarde liet optekenen, was die van **onedele metalen** (-1,1%, hetzij -10,1 miljoen EUR). De verminderde import van deze productgroep kan grotendeels worden toegeschreven aan de lagere invoer van 'gewalste platte producten van ijzer of van niet-gelegeerd staal'.

GRAFIEK 5: VARIATIE VAN DE INVOER GERANGSCHIKT VOLGENS DE VOORNAAMSTE PRODUCTGROEPEN – BELGIË – TURKIJE – 2021/2020 (IN WAARDE EN HOEVEELHEID)



3.1.3 ALGEMENE EVOLUTIE VAN DE HANDEL IN GOEDEREN NA DE EERSTE DRIE MAANDEN VAN 2023

EXPORT

De Belgische **export** van goederen naar Turkije bedroeg bijna 1,9 miljard EUR na de eerste drie maanden van 2023. Dit is een terugval van 4,9% (-96,0 miljoen EUR) in vergelijking met dezelfde periode van 2022, toen de export goed was voor ongeveer 2,0 miljard EUR.

Chemische producten behielden na de periode onder beschouwing de eerste plaats met een aandeel van 20,3% en een bedrag van 379,9 miljoen EUR, ook al was de waarde van deze groep producten met 135,3 miljoen EUR (-26,3%) gedaald in vergelijking met het eerste kwartaal van 2022.

Naast de afname van de rubriek chemische producten kan de daling van de totale Belgische export van goederen naar Turkije na de eerste drie maanden van 2023 ook gedeeltelijk worden toegeschreven aan een achteruitgang in de uitvoer van **onedele metalen** en **kunststoffen**. De waarde van deze twee secties bedroeg respectievelijk 336,7 miljoen EUR en 296,4 miljoen EUR. De export van de eerste groep producten verminderde met 17,4% (-71,1 miljoen EUR), terwijl de afname van de tweede rubriek 20,6% (-76,9 miljoen EUR) bedroeg. Hierdoor daalde het aandeel van deze twee secties tot respectievelijk 18,0% en 15,8%.

IMPORT

De Belgische **import** van goederen uit Turkije was goed voor een bedrag van iets meer dan 1,4 miljard EUR na de eerste drie maanden van 2023. Dit is 8,3% (-130,4 miljoen EUR) minder dan na de overeenkomstige periode van 2022.

De invoer van de sectie **transportmaterieel** steeg met 21,4% (+83,2 miljoen EUR) tot 471,9 miljoen EUR. Hierdoor nam het aandeel hiervan in de totale invoer toe tot 32,8%.

De terugval van de totale Belgische invoer van goederen uit Turkije na de periode onder beschouwing was vooral vanwege een afname in de invoer van **onedele metalen**. De waarde hiervan daalde met 38,3% (-106,8 miljoen EUR) tot 172,1 miljoen EUR na de eerste drie maanden van 2023. Deze groep producten vertegenwoordigde een aandeel van 12,0% van de goederen die uit Turkije werden geïmporteerd.

Machines en toestellen namen de derde plaats in bij de Belgische invoer van goederen uit Turkije met een aandeel van 11,6%. Hun waarde steeg met 1,9% (+3,2 miljoen EUR) tot 167,1 miljoen EUR.

3.2 HANDELSVERKEER IN DIENSTEN

In 2022 nam de waarde van de Belgische **export** van diensten naar Turkije met 20,6% (+131,6 miljoen EUR) toe, van 638,4 miljoen EUR tot **770,0 miljoen EUR**. Dit maakte van het land de **20^{ste}** belangrijkste klant van België in de totale uitvoer van diensten, na Finland, maar voor Portugal met een aandeel van 0,6% in de totale Belgische uitvoer van diensten.

De Belgische **import** van diensten uit Turkije vertegenwoordigde in 2022 een waarde van **484,5 miljoen EUR**, hetzij een groei van 19,5% (+79,2 miljoen EUR) in vergelijking met het jaar voordien. Turkije was in 2022 de **31^{ste}** belangrijkste leverancier van diensten aan ons land, na Finland, maar voor Hongarije met een aandeel van 0,4% in de totale Belgische invoer van diensten.

TABEL 4: EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE HANDEL IN DIENSTEN MET TURKIJE

In miljoen EUR	2020	2021	2022
Export	520,4	638,4	770,0
Import	363,1	405,3	484,5
Handelsbalans	157,3	233,1	285,5
Export: variatie (in %)	-5,3	22,7	20,6
Import: variatie (in %)	-19,4	11,6	19,5

Aangezien de uitvoer van diensten naar Turkije van 2020 tot 2022 telkens significanter was dan de invoer ervan, vertoonde de **dienstenbalans** met dit land tijdens deze periode ieder jaar een overschot in het voordeel van België.

Het surplus op de Belgische dienstenbalans met Turkije, dat 157,3 miljoen EUR bedroeg in 2020, steeg tijdens de twee hierop volgende jaren tot achtereenvolgens 233,1 miljoen EUR

en 285,5 miljoen EUR doordat de waarde van de uitvoer er telkens sterker op vooruit ging dan die van de invoer.

De Belgische dienstenbalans met Turkije vertoonde van 2020 tot 2022 gelijkenissen met de goederenbalans, aangezien beide tijdens deze periode in het voordeel van ons land waren.

3.2.1 EXPORT

In 2022 leidde de sectie **communicatie** de Belgische **export** van diensten naar Turkije met een waarde van 332,4 miljoen EUR en een aandeel van 43,2%. **Vervoer** bezette plaats twee met 22,6%, terwijl de rubriek **andere commerciële diensten** de top drie vervulde met een aandeel van 18,6%. Deze laatste groep van diensten is onder meer samengesteld uit 'transitohandel', 'operationele leasingdiensten', 'juridisch, accountancy- en managementadvies en public relations', 'audit, boekhoudkundige en belastingadviesdiensten' en 'reclamewezen, marktonderzoek en opinieonderzoek'.

De hogere waarde voor **communicatie** was in 2022 de belangrijkste reden voor de groei van de totale Belgische export van diensten naar Turkije met 20,6%. De waarde hiervan steeg

met 43,9%, van 231,1 miljoen EUR in 2021 tot 332,4 miljoen EUR afgelopen jaar.

Vervoer en **andere commerciële diensten**, die in 2022 de tweede en derde plaats bezetten in de export van diensten naar Turkije, noteerden een toename van respectievelijk 3,9% (+6,5 miljoen EUR) en 10,0% (+13,0 miljoen EUR).

Royalties en licenties waren de enige overige groep van diensten uit de top vijf waarvan de export steeg. De waarde hiervan vertoonde een groei van 41,7% (+9,1 miljoen EUR).

De positieve evolutie van de voorgaande dienstengroepen en de **andere diensten** (+51,9%, hetzij +17,1 miljoen EUR) was significanter dan de terugval van de rubriek **financiële diensten** (-28,3%, hetzij -15,4 miljoen EUR).

TABEL 5: BELGISCHE EXPORT NAAR TURKIJE VOLGENS DE VOORNAAMSTE DIENSTENSECTIES

In miljoen EUR	2021	2022	2022/2021 Var. (in %)	2022 Aandeel (in %)
Communicatie	231,1	332,4	43,9	43,2
Vervoer	167,7	174,2	3,9	22,6
Andere commerciële diensten	130,5	143,5	10,0	18,6
Financiële diensten	54,5	39,1	-28,3	5,1
Royalties en licenties	21,7	30,8	41,7	4,0
Andere diensten	32,9	50,0	51,9	6,5
Totaal	638,4	770,0	20,6	100,0

3.2.2 IMPORT

De rubriek **vervoer** domineerde in 2022 de totale Belgische import van diensten uit Turkije met een waarde van 179,2 miljoen EUR en een aandeel van 37,0%. Deze sectie bestaat onder meer uit zeevervoer, luchtvervoer, spoorvervoer, vervoer over de weg en vervoer over de binnenwateren. **Andere commerciële diensten** en **reisverkeer** vervulden de top drie met een aandeel van respectievelijk 21,5% en 17,9%.

De hogere waarde voor **reisverkeer** was in 2022 de belangrijkste reden voor de groei van de totale Belgische import van diensten uit Turkije met 19,5%. De waarde van deze groep van diensten steeg met 135,4%, van 36,8 miljoen EUR in 2021 tot 86,7 miljoen EUR afgelopen jaar.

De waarde van **vervoer**, de voornaamste sectie in de Belgische invoer van diensten uit Turkije, steeg met 20,6% (+30,7 miljoen EUR).

Communicatie en **niet-elders vermelde overheidsdiensten** waren de twee overige rubrieken uit de top vijf waarvan de waarde toenam. De groei van de eerste sectie bedroeg 43,9% (+22,3 miljoen EUR), terwijl de invoer van de laatstgenoemde groep van diensten een stijging van 62,8% (+5,5 miljoen EUR) liet optekenen.

De toename in de invoer van de voorgaande dienstengroepen was signifikanter dan de negatieve evolutie van **andere commerciële diensten** (-17,9%, hetzij -22,8 miljoen EUR) en de **overige diensten** (-19,0%, hetzij -6,4 miljoen EUR).

TABEL 6: BELGISCHE IMPORT UIT TURKIJE VOLGENS DE VOORNAAMSTE DIENSTENSECTIES

In miljoen EUR	2021	2022	2022/2021 Var. (in %)	2022 Aandeel (in %)
Vervoer	148,6	179,2	20,6	37,0
Andere commerciële diensten	126,9	104,2	-17,9	21,5
Reisverkeer	36,8	86,7	135,4	17,9
Communicatie	50,7	73,0	43,9	15,1
Niet elders vermelde overheidsdiensten	8,7	14,2	62,8	2,9
Andere diensten	33,5	27,1	-19,0	5,6
Totaal	405,3	484,5	19,5	100,0

3.2.3 ALGEMENE EVOLUTIE VAN DE HANDEL IN DIENSTEN NA DE EERSTE DRIE MAANDEN VAN 2023

EXPORT

Volgens de beschikbare gegevens voor 2023 bedroeg de Belgische **export** van diensten naar Turkije 195,1 miljoen EUR na de eerste drie maanden. Dit is een lichte groei van 0,2% (+321.000 EUR) in vergelijking met dezelfde periode van 2022.

De toename van de totale Belgische uitvoer van diensten naar Turkije was onder meer vanwege de gestegen export van **communicatiediensten**. Deze sectie had na de periode onder beschouwing de eerste plaats in de uitvoer versterkt met een bedrag van 89,8 miljoen EUR en een aandeel van 46,0%. Dit was vanwege het feit dat de waarde hiervan met 11,7 miljoen EUR (+14,9%) was toegenomen.

IMPORT

De Belgische **import** van diensten uit Turkije bedroeg 93,4 miljoen EUR na afloop van de eerste drie maanden van 2023. Dit is een lichte afname van 1,5% (-1,4 miljoen EUR) in vergelijking met dezelfde periode van 2022.

De rubriek **vervoer** had na de periode onder beschouwing aan invoerzijde de eerste plaats behouden met een aandeel van 40,3% en een bedrag van 37,7 miljoen EUR en dit ondanks het feit dat de waarde hiervan met 3,4 miljoen EUR (-8,2%) was gedaald.

De rubriek **vervoer** bezette na het eerste kwartaal van 2023 de tweede plaats in de Belgische uitvoer van diensten naar Turkije met een aandeel van 20,7% en een waarde van 40,4 miljoen EUR. Dit is een daling van 15,2% (-7,2 miljoen EUR) in vergelijking met de overeenkomstige periode van 2022.

De waarde van **andere commerciële diensten** in de Belgische uitvoer van diensten naar Turkije was na de eerste drie maanden van 2023 met 2,5% (+856.000 EUR) gestegen in vergelijking met de overeenkomstige periode een jaar eerder tot 34,6 miljoen EUR. Hiermee was deze groep van diensten goed voor een aandeel van 17,7%.

De waarde van **communicatie** in de import van diensten uit Turkije is met 69,5% (+7,4 miljoen EUR) gestegen tot 18,1 miljoen EUR. Hiermee vertegenwoordigde deze groep van diensten een aandeel van 19,3%.

Andere commerciële diensten vervolledigden de top drie van belangrijkste rubrieken in de Belgische invoer van diensten uit Turkije. De waarde hiervan was er na het eerste kwartaal van 2023 met 30,0% (-6,7 miljoen EUR) op achteruit gegaan tot 15,5 miljoen EUR. Hiermee was deze groep van diensten nog goed voor een aandeel van 16,6%.

4 ENKELE ECONOMISCHE INDICATOREN - TURKIJE

Economische structuur (2022 - schattingen):	
BBP	905,5 miljard USD
Groeipercentage van het BBP	5,6%
Inflatie	72,3%
Uitvoer van goederen (FOB)	254,2 miljard USD
Invoer van goederen (FOB)	363,7 miljard USD
Handelsbalans	-109,5 miljard USD
Bevolking	85,2 miljoen
Werkloosheidsgraad	10,5%
Voornaamste klanten (2022): in % van het totaal	
Duitsland	8,3
Verenigde Staten	6,6
Irak	5,4
Verenigd Koninkrijk	5,1
Voornaamste leveranciers (2022): in % van het totaal	
Rusland	16,1
China	11,3
Duitsland	6,6
Zwitserland	4,2
Voornaamste uitgevoerde producten (2022): in % van het totaal	
Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen	5,1
Automobielen en andere motorvoertuigen hoofdzakelijk ontworpen voor personenvervoer	3,7
Bijouerieën en juwelen, alsmede delen daarvan, van edele metalen of van metalen geplateerd met edele metalen	3,2
Voornaamste ingevoerde producten (2022): in % van het totaal	
Goud	5,6
Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen	5,1
Resten en afval, van gietijzer, van ijzer of van staal	2,7

Bronnen: Lloyds Bank Trade + TrendEconomy

5 METHODOLOGISCHE OPMERKINGEN

5.1 CONCEPT

Twee concepten kunnen gebruikt worden voor het bepalen van de statistieken betreffende de buitenlandse handel van goederen: het communautair concept of het nationaal concept.

Het Agentschap voor Buitenlandse Handel maakt gebruik van de gegevens volgens het communautair concept, aangezien deze ook door Eurostat aangewend worden. De statistieken die hier geleverd worden, zijn vergelijkbaar met de gegevens van de andere Europese landen alsook diegene die gebruikt worden in de publicaties van de Europese Unie. De definitie van beide concepten wordt hieronder gegeven:

HET COMMUNAUTAIR CONCEPT

Een set van gegevens wordt berekend volgens de door de Europese Commissie vastgelegde regels. Deze cijfers over de in- en uitvoer van goederen - ook genaamd «**cijfers volgens communautair concept**» of «cijfers volgens EU concept» - omvatten, grosso modo, de goederen die de landsgrenzen overschrijden, met uitzondering van goederen in transit en enkele eerder onbeduidende tijdelijke goederenbewegingen. Het voordeel van deze statistieken «volgens communautair concept» is dat ze vergelijkbaar zijn met de cijfers van de andere lidstaten van de Europese Unie.

HET NATIONAAL CONCEPT

Een tweede set van gegevens wordt berekend volgens regels die nationaal in België werden vastgelegd door de Nationale Bank van België (NBB), de instantie die in België bevoegd is voor de berekening van onder andere de in- en uitvoer statistieken voor rekening van het INR. Die set van cijfers over de in- en uitvoer - ook genaamd «**cijfers volgens nationaal concept**» - is een afgeleide van de eerste set en omvat enkel de in- en uitvoerbewegingen waarbij ingezetenen betrokken zijn. Deze tweede set van cijfers is noodzakelijk voor een correcte integratie van de cijfers over de buitenlandse handel in de cijfers van de betalingsbalans en de nationale rekeningen, omdat ze een beeld geven van de goederenhandel van Belgische ingezetenen met het buitenland. De cijfers volgens «communautair concept» omvatten immers een aanzienlijke hoeveelheid handel waarbij geen Belgische ingezetenen betrokken zijn.

5.2 INDEX VAN DE EENHEIDSPRIJS IN DE IN- EN UITVOER

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van de index van de eenheidsprijs van goederen in de import en de export voor België (met de wereld).

Dankzij deze index kan de algemene evolutie van de prijs van goederen worden geanalyseerd. Dit laat dan op zijn beurt weer toe om de globale evolutie van de Belgische import en export in perspectief te zien door te bepalen welk gedeelte het gevolg is van de evolutie in de prijs (en dus ook welk gedeelte het gevolg is van de evolutie in hoeveelheden).

De tabel moet als volgt geïnterpreteerd worden:

als een product een exportwaarde had van 100 EUR in 2015, dan heeft dit product **gemiddeld** een exportwaarde van 141,4 EUR in 2022. Hetzelfde principe geldt ook voor de import. Als een product een importwaarde had van 100 EUR in 2015, heeft ditzelfde product gemiddeld een importwaarde van 144,7 EUR in 2022.

TABEL 7: INDEX VAN DE EENHEIDSWAARDE VAN DE TOTALE EXPORT EN IMPORT VAN BELGIË (2015=100)

	Export	Import
2011	99,7	101,2
2012	102,5	104,4
2013	101,6	103,3
2014	100,5	101,8
2015	100,0	100,0
2016	97,4	95,8
2017	102,4	102,0
2018	105,7	106,6
2019	106,4	106,5
2020	104,8	103,5
2021	115,6	115,4
2022	141,4	144,7

6 BRONNEN

WERELDBANK — WWW.WORLDBANK.ORG

NATIONALE BANK VAN BELGIË — WWW.NBB.BE

CREDENDO GROUP — WWW.CREDENDOGROUP.COM

CIA WORLD FACTBOOK — WWW.CIA.GOV

DIRECTORATE-GENERAL COMMERCE, EUROPEAN COMMISSION — [HTTP://EC.EUROPA.EU/TRADE](http://EC.EUROPA.EU/TRADE)

EUROSTAT, EUROPESE COMMISSIE — [HTTP://EC.EUROPA.EU/EUROSTAT](http://EC.EUROPA.EU/EUROSTAT)

WERELDHANDELSORGANISATIE — WWW.WTO.ORG

7 CONTACTEN

STUDIES EN STATISTIEKEN

CHRISTELLE CHARLIER

DIRECTEUR

☎ +32 2 206 35 78

✉ CHRISTELLE.CHARLIER@ABH-ACE.BE

DENNIS GIJSBRECHTS

INTERNATIONAL TRADE ANALYST

☎ +32 2 206 35 73

✉ DENNIS.GIJSBRECHTS@ABH-ACE.BE

CÉDRIC CLUDTS

INTERNATIONAL TRADE ANALYST

☎ +32 2 206 35 64

✉ CEDRIC.CLUDTS@ABH-ACE.BE

Datum van publicatie: Augustus 2023

Verantwoordelijke uitgever: Fabienne L'Hoost

Tekstschrijver: Dennis Gijsbrechts

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kan het Agentschap voor Buitenlandse Handel niet verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Het kan evenmin verantwoordelijk worden gehouden voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze nota. Deze nota heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

Overname gegevens is toegelaten mits bronvermelding.



**Agentschap voor
Buitenlandse Handel**

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3 - 1000 Brussel • België
+32 2 206 35 11 • www.abh-ace.be